

Gazeta de Mallorca

CRONICA SETMANAL CASOLANA

Arts y Lletres * Costums * Tráfee e Industria * Noticies * Anuncis y Reclams * de Ciutat y la Pagesia

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

IMPRESA DEN JUSEP MIR.—Cadena de Cort-11.

Dirigiuhí sa correspondencia y quésvuya més que s'oferesca.
Demanauhi sa tarifa d'Anuncis y Reclams.

Ventatjes a n'es suscriptors.—Ja's sap: avuy en dia, més ven qui més anuncia.

Primera anyada.—Núm. 15.

Palma * 11 de Juliol * 1903

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Per tot Mallorca y dins Espanya: tres mesos: 1 PESSETA.
Per fora Mallorca: al Estranjer: 1'50
Número corrent: 5 cèntims.—Estantis: 0'10
Libres mallorquins casi regalats.—Suplements gratis a n'es suscriptors.

Catalans a Mallorca

DE Barcelona vénen, envidats p'és nostro Ajuntament, gran colla y estol de catalans (tota una vaporada plena): no com altres vegades per divertiment y objecte de *tourisme*, per visitar la Sèu y sa Llonja, Sóller y Vall-demossa y ses còves des *Drac* y d'Artá; sino per altres fins y propòsits més positius y utilitaris.

No tot han d'esser passetjades y excursions recreatives. Questions importantíssimes que interessan y atanyen a sa prosperitat y riquesa de Catalunya y de Mallorca, reclamen estudi y solució. Y com no hi ha res perdut—y en camvi pot haverhi molt guanyat—de parlarne y tractarne y ocuparsen de tals questions, y a Barcelona hi ha moltes persones y entitats que les ténen per má y ben estudiades, vet'aquí qu'es nostro Ajuntament no haurá feta cap cosa fora de lloc, diguent a n'aquests actius y axerits vehinats nostros:

—¡Hala, ydò, si veniu, y en parlarem una estona.

Es catalans no s'han fets pregar molt: —¿Anemhi?... ¡Apa, companys! ¡al vapor! ja veure com ho té a n'axò, aquella gent de la roqueta!

Y dit y fet. Ja los tenim aquí. ¿Que significa avuy un viatget de Barcelona a Mallorca?... Un no res: una passa.

* * *

Benvinguts sien els hostes catalans.

En bon' hora arribats, si aquexa venguda ha de servir per preparar y dexar establertes corrents de bona inteligencia, en tot quant puga essermos de profit a ells y a noltros.

«Parlant parlant s'entenen»—diu s'adagi. Y sempre será tasca més útil y feyna més de profit sa de tractarne de prop y veuremos ses caretes, que no parlarne per escrit y de lluny, omplintne columnes y planes de periòdic, o emprant fuyes de paper sellat, amb exposicions y memorials a Madrid, que tart o may son escoltats ni atesos.

«Qui foc ha mester, amb sos dits lo cerca.» Y está ben vist, avuy en dia, que es camí més llarc y de més voltera, es esperar remeys y solucions d'allá dalt, de la cort, aont apenes s'en recorden de noltros, de ses *provincies* llunyadanes.

«Ningú sab es mal de s'olla tant com sa cuyera.» Ningú millor que noltros metexos pot aclarir y dexar ben definit y espinzellat lo que mos perjudica o mos convé, lo que mos es dolent o mos té conte. Y si no les cercam a ses ventatjes y no allunyam es perills, y esperam mans plegades y boca closa que los mos duguen del *Manzanares* a n'es remeys, ¡de bon toc arribariem!

* * *

Moltes y molt importants coses de que tractar dúen es catalans en es programa.

Per ben aclarirles totes y cadascuna, ¡n'hi ha de conversada per estona!

Si mos convé sa declaració de port franc, per aquest de Palma, o per tots es

de Mallorca, aont puguen es barcos entrar y sortir y carregar y descarregar sense pagar drets d'aduana.

Si mos tendria conte imposar y reparar y cobrar noltros metexos ses nostros contribucions de tota casta, fent un concert amb so Govern, d'entregarli cad'any un tant, per lo qu'ara ell mos cobra.

Si es cosa d'afluxar o d'estrenye ses corretjes, en lo que atany a aranzels y drets d'entrada y d'exida de mercaderies y productes industrials y agrícolas, extranjer y nostros; y quina alsada o devallada importaria aplicar a ses tarifes de transports.

Per quin modo y manera evitaríem d'una vegada s'afrenta y sa vergonya de que barcos nostros y ben nostros naveguen amb bandera de fora-casa, com si fossen barcos del Uruguay o d'altra nació, en lloc d'esser barcos d'Espanya. (1)

Si seria arribada l'hora d'establir corréu diari, de Palma a Barcelona; sobre tot ara que anam a mã d'haver lograt fil telegráfic directe.

Amb axò no més, ¡jau veys si n'hi ha de tela y tégles que tocar!... tal volta massa, per tractarho tot amb un día.

* * *

Es nostros diaris en van plens, tota aquesta setmana, d'axò de sa venguda d'es catalans, y dels assumtos que s'han de plantejar y discutir en aquest aplec y conferencia.

Qui més qui manco, cada periòdic ha fet allò qu'en diuen *amagà es braons*, abstenintse de adelantar y donar opinió propia sobre aquelles questions; ja perque no la tenguessen ben precisa (y se compren), o bé per no passar s'arada davant es bous, mostrantse partidaris o adversaris, abans d'hora, de lo qu'han de tractar y aclarir persones molt competents y autorisades.

Qualcun ha aprofitat es medi de ses consultes o *interviews*, acudint a explorar s'opinió d'algunes d'aquelles.

Ses úniques entitats que totduna han pogut parlar clà y dirhi es séu parer, son estades sa nostra Cambra de Comers, Industria y Navegació (sens altra feyna més que retrèure un dictamen de temps en rera, de com sa Diputació li consultà sobre si axò de ports francs mos convenia) y es Consey Provincial d'Agricultura, Industria y Comers, publicant també un *informe* (2) aont no's mostra gens favorable a sa declaració de ports francs, que en concepte séu, faria mal a s'industria y agricultura mallorquines.

Tothom los ha poguts llegir an'aquests documents, y es molt de creure que lo que en ells s'hi diu, servirà de norma y d'estaló a molts de criteris personals de dins y de fora de sa Cambra de Comers y des Consey d'Agricultura.

Per evitar compromissos y abstençions, s'ha acordat ja d'abans, que sobre lo de ports francs, concert tributari y política econòmica, s'en parlará no més, ara

(1) D'axò precisament aquests dies, en es Congrès, n'ha pegat un entretec a n'es ministre d'Hacienda es diputat mallorquí, n'Alexandro Rosselló.—Es ministre li doná resposta... de ministre:—Que sí, que bé, que tenia rahó: que s'en ocuparia.

(2) L'estampa *La Ultima Hora* de dijous.

per ara, sense formular ni votar conclusions; y que s'en votarán no més de conclusions, en haverles discutides, respecte a transports, abanderament de barcos y corréu diari.

Mos sembla axò, per evidents motius, cosa discreta y ben pensada.

* * *

Ara lo que importa molt, si aquesta venguda d'es catalans no ha d'esser viatge perdut y foc de faves, es que tots aquells qui haurán de parlar, no s'hi preparen berenant de molla de pa muyada amb vi: menjá de lloros y cotorres.

S'es mester molt acursá raons, y anar cap a n'es bessó y a sa soca, dexant estar branquim y fuyaraca oratoria.

S'hauria de trobar medi, com a cosa precisa y saludable, de no permetre *consumir torn* a qualsevol qui, a escuses de port franc o de contribucions o bandera uruguaya, tractas de fer *politiqueta*, a estil y usansa de Madrid.

Alerta a s'escuma verbalista. Y valdement aquexa reunió o conferencia de mallorquins y catalans tenga per fi y objecte *parlar* de lo que mos convé, bó será y profitós donarli sa menor cantidad possible de reunió *parlamentaria*, tal com sol practicar-se y entendre es parlamentarisme avuy en dia.

DE FORA-MALLORCA

Automòvil práctic.—Club des silenci.—Llenguatge d'etiquetes.—Casaments originals.—Punts escapats.

Dins sa multitud d'invençions y descubriments de sa ciencia y ses industries modernes, n'hi ha de dues castes ben diferents y casi oposades. Hey ha inventors que cerquen sempre lo meravellós y sorprenent, lo que puga amb facilitat cridá s'atenció pública amb sa forsa de atracció irresistible que té per ses majories tot lo inesperat y desconegut, y essé un element de divertiments y de *sport* per sa gent rica y desenfeynada.

Altres inventors, més ben posseits de sa séua verdadera missió dins el mon, dediquen es séu trebay y es séus estudis a millorar ses condicions de sa vida humana, de cada día més plena de dificultosos problemes; y miren lo primé de tot es costat vertaderament útil y práctic des descubriments científics; ja que sempre se li poden trobar a qualsevol invenció aquests dos caires.

Ara, mentres tantes cases constructors d'automòvils se preocupen tant de donar velocitats perilloses a n'es séus cotxos, un enginyer de Bilbao ha trobada una nova forma de rodes, aplicables a tota casta y tamany de carruatjes, y que permeten durlos per camins plens d'obstacles y d'accidents, sense donar més moviment a n'es qui hi van dedins, que si rodassen per un camí pla y ben igual; fins a n'es punt de permetre a un carruatje pujar per escales com ses de la Sèu.

Es sistema es mal d'esplicar, sense mostrarlo amb dibuxos. Consisteix principal-

ment amb una modificació de ses llandes, que ténen unes pessas de cautchuc, com un llarc enfilay de potons articulats, que s'aferran fort ferm allá aon trapitjen, sense destorbar gens ni mica sa marxa, que pot essé tan rápida com heu seria amb rodes normals.

De manera que no es un desbarat s'humorada de qualque peresós que, ara que fa caló, diu que hauria d'haverhi automòvils que poguessen anar per tot, y pujar ses escales. S'autor d'aquest invent en té un que la puja, sa de ca'seua; si bé es una escala bastant ampla y amb espiral, sense replans.

* * *

A un des carrers més cèntrics de París s'es ubert, la setmana passada, un casino original a tot esserho. Se titula *Club des Silenci*, y tots es sòcis per essé admesos han de jurar no dir may una paraula mentres sien dins es club, y evitarhi es més petit renou.

Es criats son tots sorts y muts, y no reben ses ordes més que per senyes o per escrit, per medi d'una pissarreta que té cada sòci. Estan privats es jocs de billar, jaquet, dòmino y tots es que fassen renou, per poc que sia. Ses sales están sempre ben encatufades, a fi de no sentirhi cap passa, y ni tan sols hey ha timbres ni campanetes.

Dirhi una sola paraula, dins es casino, costa una multa de vint y cinc francs es primé pic; cent francs es segon, y essé erregat es soci, en arribar a tres ses infraccions d'aquest precepte rigorós.

Molts d'espanyols haurien d'essé una temporadeta d'una societat per s'estil d'aquella; a veure si aprendrien de callá, una estoneta cada dia.

* * *

Es criats de ses fondes alemanes, qu'están units dins un gremi, empren de poc ensá una manera molt discreta d'avisarse mutuament es graus de generositat y llarguesa de cada viatger, amb sos qui'l servexen.

Quant un hoste d'una fonda fa s'equipatge per anarsen, es una usansa bastant antiga aferrá a ses maletes y cofres una etiqueta amb so nom de sa fonda. Idò es mossó encarregat d'aferrá aquestes etiquetes, les posa a un cantó o s'altre, segons quines son estades ses propines donades per s'hoste, es temps que es estat a la fonda; y totduna qu'aquest arriba a un'altra, ja saben es criats qui'l reben lo que poden esperar d'aquel viatger.

No dexa d'essé un enginy bastant habilidós, y sobretot, molt discret.

* * *

Un casament per fonógrafo es segurament lo darré en que pensava n'Edison quant inventá aquella maquineta.

Ydò a Lisboa s'en ha fet un, entre una atleta portuguesa y un joversá nortamericá; no podia essé més que cosa d'un *yankee*. Havien tractat de casarse per poders,

essentli impossible a n'es noviy anarsen a casar a Lisboa; pero en lloc d'enviarhi poders, va trobà més senzill dursen un capellà, davant un fonógrafo, y ferli fer ses preguntes de rúbrica, amb ses respostes d'ell corresponents, y envià es cilindro impresionat a s'atlot.

Ella donà corda a sa màquina; sentí ses paraules des capellà y ses des séu enamorat, donà ses respostes que li tocaven, aprofitant es buyts qu'ells aposta havien dexats en es cilindro, y cap a América s'ha dit, a cercar s'home.

Está vist qu'es yankis no ténen barrera, amb axò de fer rareses de tota casta.

A s'articlé *De Fora-Mallorca* de dissapte passat, resultà mal compost y escapollat un bocinet (devés mitjan columna 4.ª de sa plana 2.ª) que tal com anà no fa bon sentit, y ha de dir axí:

«A s'Acadèmia de Ciències de Londres, s'han plantejats un dia d'aquests, es dos principals problemes que inclou una comunicació interplanetaria: sa possibilitat mecànica d'enviar un objecte qualsevol a un altre planeta, y sa possibilitat biològica d'enviarhi sers animals y de poderhi subsistir, en esserhi arribats.»

També a sa 6.ª línia d'abaix de sa columna 3.ª, allà on diu *dirnetur* ha de dir *diruetur*, com ja degueren comprendre es lectors qui saben llatí.

Tradicions populars mallorquines

Ses Oronelles (I)

S'embarquen devers Sent Miquel y tornen per Sent Macià. Per axò se diu: a Sent Macià, l'oronella vé y el tort s'en va.

Com se'n han d'anar y com tornen, dura uns quants dies que par que s'hajen d'estellar, canta qui canta y volatetja qui volatetja.

Tenen sa panxa y sa pitera blanquinoses; ara tota la resta es negra negra, com un corp.

Diuen qu'es que duen dol del Bon Jesús, y que s'en posaren tot d'una que'l véren espirar clavat de peus y mans en el Calvari.

Fan es niu a ses bigues de sa canyissada de ses cases, y es pecat que los ho espenyen.

Casa ahon fan es niu, es bona casa, y no hi peguen llamp.

En haverhi set anys que le hi fan, y no les ho han espenyat, hey diuen una pedra de treure busques dels uys.

Es nins que, abans de fer tres anys, les donen cor d'oronella cruu, surten sabuts, y tot lo que veuen fer ab sos uys, ho saben fer ab ses mans.

Ara si los ne donen massa, surten to-xarruts.

Pareix que ses oronelles conexen una herba que cura qualsevol mal d'uy.

Un amich meu (2) me contà que com era atlot li digueren qu'aquesta herba l'anaven a dur de Sa Gruta. (3) Ell y un altre ho volgueren tocar ab ses mans: troben un niu d'oronella ab oronelles; les afiquen una guya dins els uys, y les capolaren ses ninetes. Des cap de set dies hey torne, y me troben aquells aucellons ab uns uys lo més sans, ab una vista lo més clara.

Per forsa havia d'esser que sa véya les havia posat d'aquella herba.

Com es que se diu qu'es blat té sa cara del Bon Jesús (4)

Conten que primer no hi havia més casta de blat qu'es de *perdiu*, qu'es una especie de margay, qui trèu s'espiga a modo de

(1) M'ho contàren mon germà Pere Jusep, y la mestressa Margalida Oliver, Gayana, de Manacor; na Bet Calona, de So'n Servera; y en Bielet Ros, de So'n Carrió.

(2) L'amo'n Pere Juan de So'n Crespi (Manacor.)

(3) Possessió, establida, de Sent Llorens des Car-dessar.

(4) La'm contàren ma mare, mon germà Pere Jusep; na Bet Calona y la seua germana Maria Ayna, de So'n Servera; y en Bielet Ros, de So'n Carrió.

corona, just ab dos granets com a grianses, y se sol fer en els esvahits, voreres de camí y tenasses.

Ara veureu com es que's blat dexà d'esser tan magre y ruelh.

Conten que com es soldats d'Herodes cercaven el Bon Jesuset per matarlo, agafàren la Puríssima, que'l se'n duya dins sa falda cap a Egipte, ab Sent Jusep.

—¿Que portau? li digueren.

—Blat, diu ella plena d'esglay.

Axampla sa falda, y es soldats no hi véren més que blat, però un blat sà, gros, molsut, hermós de tot.

—¡Oh quin blat tan bufarell! digueren es soldats, sense podersen avenir, y giraren en coa.

D'aquí vé dir que's blat té sa cara del Bon Jesús, perque va treure cara per Ell.

De llavò ensá es estat y serà sempre axí com el véren aquells soldats, dins sa falda de la Puríssima: tan gros, tan ros, tan molsut, tan garrít.

Antoni M.ª ALCOVER Pr.

HIMNE

DE LA CAPELLA «TORTELL»
FUNDADA A LA VILA DE MURO

I

Som la veu del meteix poble
hon nasqueres ¡oh Tortell!
A ta gloria pura y noble
dedicam el cant novell.

¡Salve, músich, qui sabies
amb volades d'inspirat
penetrar les harmonies
de sagrada majestat!

II

¡Oh mestre! tu sares
les veus mallorquines.
Un cant los donares
qu'amb ales més fines
volà a les altures...

Y amb notes tan pures
com plors de donzella
y olors de vidauba,
cantares l'estrella,
l'estrella de l'auba.

III

Més alta estrella — te respandia,
l'estel de l'auba — del Sol diví,
la tota pura — Verge Maria...

Tu li endressares — la lletania,
que cel y terra — pareix uní
amb tons diversos — de melodia,
com un arch místich — de Sant Martí.

IV

L'esperit del Senyor t'inflamava
amb el vers del Salmista Profeta,
y torrents d'harmonia desfeta
desde l'orgue vessaves al chor...

Y el teu sò ja'l diluvi imitava,
ja de verges estátich desfici,
ja la trompa fatal del Judici,
ja sospirs entranyables del cor.

V

Així donar pogueres pe'l Rey d'eterna gloria
la fórmula suprema del himne triumfal.
Aquell *Te Deum* deixares que guardarà l'història,
y escamparà pe'ls sigles ton zel y ta memòria
demunt les altes ones del cant sacerdotal.

TORNADA

Som la veu del meteix poble... etc.

Miquel COSTA y LLOBERA Pr.

JULIOL

Els carros de parey, ab gran giscadissa
de rodam y forsa de sodrochs, arriben fins
ran de l'era, tots estibats de garbes rosses
com un fil d'or; y quant els missatjes les
escampen dins el rot-lo, que bull ab bat
ardent y enlluernador del sol d'estiu, sem-
blen les espigues broll de metall fus y
lluent, que tot seguit cau dins l'ampla y
planenca motlada.

Després, mentres qu'el bestiar va batent,
volta qui volta, canta'l pareyer una cansó
y un'altra, sempre ab la cadenciosa tona-
da del batre, de ritmiques armonies que's
perden llunyedanes, aufegades pe'l baf

acubador qu'abrusa a les hores la natura
entebanada y febroseca.

Ni un aucellet axeca'l vol, ni se mou una
fulla dels arbres: solament les cigales, com
aquells rellotjes qu'ab sa corda rompuda
corren desparats fins que agoten tota sa
força, canten sense sossech, mentres les ro-
man un alè de vida; y rebenten a la fi,
dexant com a recort únich de s'aspra can-
toria la seua pell transparent, blanquinoso
teranyina penjada entre'l fullatje dels
uyastres, y oliveres.

Ses festes de la Sanch, la Mare de Deu
del Carme, la Beata y Sant Jaume, son de
les que ténen més color local y verdadera
fesomia mallorquina.

¡Qui hi ha que no sia devot de la Sanch!
En mitx del polsim de les traidores ones
de la mar, verdaderes muntanyes d'aigo
que corren d'una banda a s'altra com si
les empengués el bras forsarrut d'un ge-
gant; en els instants de perill, el mariner
invoca confiat la Sanch; y arribat a terra,
per Ella es la primera visita; quant encara
mostra en la seua blava camiseta les ta-
ques d'amarga saladina, que vénen a esser
com arpellades de la mort, que no logrà
dursen sa presa, gracies a la protecció
divina.

El soldat qu'arriba de terres llunyes, du
a la Sanch les creus guanyades ab sanch
de ses venes; y'l malalt y l'atribulat a Ella
acudexen; y tots anam a la Sanch a cer-
car el remey per les nostres pènes y a ren-
dirli gracies per les nostres alegries.

La festa de la Mare de Deu del Carme
es bona prova de la devoció que professam
a la qu'es bondadosa protectora per tots
aquells qui la invocan. La Verge del Car-
me fou declarada ja fa alguns anys Pa-
trona de la marina de guerra espanyola.
Mes la veneració de la gent de mar en vers
d'ella, vé de més antich. Aquell brau capdill
mallorquí, el general Barceló, al qui de-
signam familiarment los seus compatricis
ab lo nom de Capitá Antoni, portava ja
dins la seua embarcació una imatge de la
celestial Senyora, com a capitana d'aquells
xabèchs, que fóren terror dels pirates y
corsaris de Berberia.

En aquest temps comensa sa desbanda-
da dels ciutadans que passen l'estiu a fora.
Aquells qui ténen bones ales no s'aturen
fins a ses possessions de la muntanya, cer-
cant allà els sanitosos aires de la serra,
que may arriben als carrers y places de la
nostra ciutat. Els qui no ténen forsa per
tant, no arriben més enllà de Son Sardina,
Son Serra o El Terreno. Y tant sots aquells
qui obligats p'els seus quefers no's poden
moure de dins ciutat, se contenten ab anar
a prende la fresca per damunt la Riba, en
els pedrissos des Born o fent rotlada de-
munt les aceres de les botigues.

¡Benhaja l'estiu, que tothom viu! perque
si la calor abrusa, el sol es un bon amich
dels pobres, que en aquest temps poren
gaudir de molts de plers que no costen res
y que l'hivern rigurós reserva a n'aquells
qui contenen ab medis, per proporcionar-se
les refinades comoditats qu'avuy expres-
sam ab una paraula exòtica: ab la paraula
confort.

Joseph M.ª TOUS y MAROTO

Lo d'es Ferro-Carril

Sobre lo que diguerem dissapte passat,
referent a n'es perill que pogués haverhi, a
un endret prop de Manacor, qu'es carril
passa ran d'una pedrera de mitjans, ja está
aclarit es cas; y segons noticies, podem
estar tranquils y descansats, sense por de
desgracies.

P'es conducte més cert y autorisat de
tots, mos fan a sebre y asseguren que no
n'hi ha poc ni molt de perill; que en aque-
lla pedrera es trencadós no han contrapas-

sada ara ni may sa retxa que los toca; que
es buyt y covat qu'han anat fent en so
trèure mitjans, no va per devall sa via, sino
molts de pams y metros més enllà; y que
es terraplè se conserva fort y ben assentat,
en tota s'amplaria que perteneix a sa Com-
panyia.

Més val axí; y es ben per demés dir que
tenim una verdadera satisfacció de poder
consignar aquexes seguredats que de bona
tinta hem rebudes.

Una flor y una cansó

A ma bona amiga T. M.

Ab veu plena de dolura,
tendre com plant d'infantó,
a camvi d'una flor pura
me demanes, hermosura,
que t'endressi una cansó.

Mes, ay! que la flor que'm dones,
faltantli les papallones
y l'aura del demati,
al punt que fu l'abandones
se torna un recort mesqui...

Romangué tota soleta,
plorant de dol y tristot,
una hermosa donzella
qui per vana cansoneta
donà la flor de l'amor.

A. G. ROVER

Maig, 1903.

Fuyes y Brots d'Historia mallorquina

1401.—Juliol 8.—Real Privilegi concedint a
n'els Jurats mallorquins el dret d'aturar qualsevol
vaxell carregat de queviures que's trobás en el
port d'aquesta ciutat; juntament amb altres conces-
sions y ventatjes.—També ordenà'l senyor Rey que
les dones dolentes y pecadores no poguésen usar
mantell, ni dins ciutat, ni en tota Mallorca.

1443.—Juliol 15.—Crida manant fer tres dies de
festa, per celebrar la conquesta de la ciutat de Na-
pols, duyta a cap p'el rey n'Anfós V.

1460.—Juliol 6.—Se fé públic el Real Privilegi
concedit dia 25 de Juny anterior a n'els mallor-
quins, de poder trèure qualsevol casta de me-
caderies de les terres y senyories d'Aragó y Catalunya,
amb completa llibertat y sense contradicció, dret
ni gavella.

1492.—Juliol 13.—Pagà la Procuració Real sa
despesa d'adornar una sala des castell de l'Almu-
daina, per celebrarhi un certamen çon se premiás
sa millor poesia alabant els reys D. Ferran y Dona
Isabel. Havia ofert es premi es canonge misser
Spanyol.

1523.—Juliol 18.—L'Emperador Carles V, tals
dia y any, concedí a la vila d'Alcudia el títol y pri-
vilegis de ciutat, y més tart li concedí també el de
fidelíssima, per haverse mantenguda feel y haver
resistits els atachs del agermanats.

1603.—Juliol 13.—Se fé una lleua de mil soldats
y cent artillers: la facilità D. Pere Vivot, procura-
dor real; y entràren a servir'l Rey, entre altres ca-
vallers, En Miquel Vivot, En Jordi Sureda, En Jordi
Fortuny, En Miquel Moix y En Juan Batista Ber-
nard.

1610.—Juliol 7.—Varen esser degollats y es-
corterats un homo d'Inca, *Castella* de mal nom, y
altres dos de Seua, per lladres y matadors de
gent, y per haver també comés atentat contra es
Batle de Seua.

1615.—Juliol 4.—Tornant de sa possessió d'*Au-
fabia*, morí d'algunes arcabussades que li despa-
raren de darrera una paret, D. Arnau de Santa-
cilia.

1685.—Juliol 16.—Arribà de fora-Mallorca una
companyia de comedians. Dia 20 comensàren a
fer funcions de comedies

1690.—Juliol 7, 8 y 9.—Fèren grans festes es
cavallers, per haverse tornada establir sa confraria
de St. Jordi. Dia 9 anàren en gran colcada a Sant
Francesch, y allà devallàren, a sò de tambors, trom-
pes y xeremies; entràren dins l'esglesia de dos en
dos, prengueren es penó, y en processó el passet-
jàren per la ciutat. Llavò en es Born, toreàren bous
y va haverhi jocs de canyes.

¿Voleu coure bé es menjá
sense pò d'indigestió?
Beveu, idò, en acabá,
un glop d'es licor POMPÓ
qu'es de lo més fi y milló
de quants en pogueu tastá.

CRONICA CIUTADANA

Hostes catalans.—Entre es qui vénen per concorre a sa reunió o conferencia qu'ha de celebrarse demà diumenge en es Teatro Principal, s'hi conten es diputats a Corts Srs. Zulueta y Rusiñol (germá des nostro amic es pintor) y En Joseph Pella y Forgas, distingit escriptor, advocat y reitgidor de s'Ajuntament de Barcelona.

Ademés de gran número de socis des *Foment des Trebay Nacional*, també vénen representants o membres de s'*Ateneu Barcelonés*, de sa *Societat d'Amics del País*, de s'*Institut Agrícola Catalá*, de sa *Cambra de Comers*, de l'*Unió Mercantil*, de sa *Federació Agrícola Catalana-Baleà* y de moltes altres societats barcelonines.

A tots los repetim sa benvinguda.

Altra festa luliana.—Segons veureu a sa *Gazeta Relligiosa*, demà diumenge a Sant Francesch, s'hi celebra una solemne festa votiva, dedicada a n'el B. Ramon Lull.

Qui la fa celebrar es sa familia de D. Jeroni Rosselló (a. c. s.) per expressa voluntat y comanda qu'ell dexá feta, poc abans de morir.

Don Jeroni no era solament un entusiasta admirador del gran filosof y poeta que tan grans y preciosós llibres va compondre; sino també un fervent devot del apóstol y mártir que consagrà totes ses forces a sa propagació de la fe cristiana.

Y axí volgué rendirli doble homenatge, com a sabi, publicant en vida ses séues obres, y com a sant, fentli celebrar després de mort aqueixa festa, tal dia com demà.

Es d'esperar que acudirán a honrarla ab sa presència es més devots lulistes mallorquins.

Amb molt bon acert s'ha encomanat es sermó a n'es canonge Sr. Miralles, que també'l predi-cava a sa festa de diumenge passat.

Es General Weyler.—Ahí dematí arribá, de fora-Mallorca, y l'anàren a rebre en es moll autoridats, parents y amics particulars y polí-tics. Dimars qui vé s'en torna.

Sia ben arribat.

Es vapor nou.—També es arribat, fa pocs dies, de Génova, D. Sebastia Simó, director de l'*Isteña Marítima*.

Vé de doná una uyada a n'es vapor nou que allá ténen en construcció, y de veure de prop quina via hi fan.

Paréix que va endavant y que d'aquí a un pa-rey de mesos, devés mitjan Setembre, romandrà llest y el veurem per aquí.

Males noticies.—Molt dolentes son y de mal pelatge ses que mos arriben de sa *luslga* de Barcelona.

Es carregadors y carreters des moll y es séus patrons no s'arriben a entendre ni avenir, y uns per un vent y els altres per s'altre, s'aguanten fort y no't mogues.

Y allá están acaramullats, demunt es moll y dins es magatzems, es munts de mercaderies y concert, sense poderlos embarcar.

Entre ells deu haverhi ses bales d'es nou pa-per que teniem comanat per sa *GAZETA* y que mos havien d'arribar ja es més passat.

Paciencia y endevant... mentres no acabem es que tenim.

Rogatives.—En fan a la Sèu y altres esgle-sies, per sa salut del Papa, que diuen si está per a morir, y fins n'hi ha qui dupten si ja es mort. No hi ha remey; mos ne toca una per hom.

Mudances.—S'Arrendatori des Consums mos fa a sebre que s'Empresa s'es mudada en es car-rer d'Armengol, núm. 2.

—Sa redacció de *La Tarde* també s'es muda-da en es carrer de Sant Roc, núm. 3.

Programa.—S'es publicat ja es de ses *Festes y Fires* qu'hem de celebrar en aquesta ciutat, desde dia 9 fins a dia 16 d'Agost vinent.

Tendrem temps encara de sobra, per insertar-lo la setmana qui vé. En aquest número mos hi vendria massa just.

Bany de sa Portella.—Ja estan muntats y uberts a n'es public, com cad'any per aquest temps.

Era cosa d'axó, y préssa que ténen, amb aquesta calor que s'es entregada.

Sa concessionaria d'aquests banys ha fet lo possible perque es parroquians puguen trobarhi comoditats y en romanguen satisfets.

Li agramim s'oferta que mos ne fa.

Sa goleta den Singala.—¿Vos ne recordau d'aquell barco vey, que tombat a la banda, va estarse tant de temps dins sa darsa des moll, su-davant sa Llonja, y un dia, d'avorrit, s'en aná a fons?

Ydó ara, després de quinze o setze anys de sotaygat, hey ha hagut qui ha demanada llecencia per esfondrarlo amb dinamita, y trèure y aprofitá es trossam.

Sa llecencia es estada concedida y es *bussos* ja hi fan feyna.

Tot s'aprofita avuy en dia, y no convé tudá ni dexá perdre res.

Publicacions rebudes

—Es núm. 5 de s'*ILUSTRACIÓ CATALANA*. Publica interessant text en vers y prosa y bells fotogra-vats, entre altres, un retrato del mestre en gay saber, Mossen M. Costa y Llobera, juntament amb una de ses inspirades poesies, titulada *Costa brava de Mallorca; Riberes de Tramontana*.—S'admeten encárrecs de suscripció en aquesta impremta de sa *GAZETA*.

—Es núm. XII de sa revista *CATALUNYA*, cor-responent a n'es mes de Juny: publica es dis-cursos de Mossen Antoni M.ª Alcover, d'En Rubió y Lluch y d'En Félix Escalas, amb motiu de sa festa anyal de sa «Capella de Manacor.»

—L'*AVAR*, comedia de *Molière*; trad. catalana de J. Roca Cupull.—Es el núm. 8 de sa *Biblio-teca Popular de L'Avènc*, que amb gran accepta-

ció segueix publicantse a Barcelona, a 0'50 ptes. cada volum.

—Es núm. 272 y 273 des *Boletín de la Socie-dad Arqueológica Luliana*: conté, entre altres materies, s'Anuari bibliográfic de Mallorca, de 1901, per En P. Sampol y Ripoll, y alguns judi-cis de sa premsa nacional y estrangera sobre sa publicació de ses «Obres de Ramon Lull.»

Gazeta Relligiosa

Sants y festes de la setmana entrant
Avuy dissapte 11: St. Pio I papa y St. Cipriá mártir.

Demà DIUMENGE 12: St. Fortunat y St. Félix mártirs.

Dilluns 13: Sta. Aynès vge.

Dimars 14: St. Bonaventura bisbe y dr.

Dimecres 15: St. Enric emperador.

Dijous 16: La Mare de Deu del Carme.

Divenres 17: St. Aleix cfr. y Sta. Marcelina vge.

(*Quart minvant*).

Dissapte 18: St. Bruno bisbe y Sta. Sinforsosa mártir.

Setmana cossera.

Coranthores

Dies 11, 12 y 13, a *Santa Creu*, a n'el Sagrat Cor de Jesus.

Dies 14, 15 y 16, a *l'Hospital*, a la Mare de Deu del Carme.

Dies 15, 16 y 17, a *ses Tereses*, també meteix.

Dies 18, 19 y 20, a *la Missió*, a n'es séu Sant fundador.

Altres funcions

Dia 12, a ses iglesies acostumades, ses funcions de segon diumenge de mes.

A *Sant Nicolau*, gran festa a Sant Lluís Gon-zaga, que li dedican els joves lluisos de dita parroquia. A l'ofici el cantarà s'*Orfeo Mallorquí* y hey predicará D. Bernat Matas Pre.

També diumenge 12, a *Sant Francesc*, festa solemne que dedica a n'el B. RAMON LULL sa familia des qui en vida va esser sempre devo-tíssim lulista, D. Jeroni Rosselló, y la dexá or-denada a n'aqueixa festa com obra pia.—Predi-cará es sermó el M. I. Sr. Dr. D. Jusep Mira-lles, canonge-archiuer capitular.

De la Pagesia

Porreres. 10.—Ja haureu sentit a dir que tenim el Bisbe nostro que's posá malalt en aquesta vila y ha hagut de jeure uns quants dies; encara qu'es estat cosa poca y ja va per bé.

S'indisposició li vengué d'una soleyada que ampará, tornant de visitar es cementeri, y un poc també de s'estray y cansament de tota aquesta temporada de trescar de poble en poble, fent sa visita pastoral.

Es metges diuen qu'aviat se podrá axeçar y no será estat res, sino sa mica de molestia.

Estam a ses acabayes d'es segar, y poreu di a la plena de ses mésses de batre.

Ja fa dies que es senyó des *Monjos* y tota sa séua familia s'en son venguts a passar s'estiu en aquesta possessió, segons costum, fugint de sa basca de ciutat.

més valdria, per doctora, que sa llengó m'escapsás.

Ja'l me fermen dins sa faxa; ja'l me bolcan dins es draps; ja'l presenten a sa mare, entre randes y escambray, perque sia sa primera qu'amb amor l'haja besat.

Llavors tornen prende forsa ets elgís de s'infant: —«Es un goig; una hermosura! —¡Vaja un nin ben acabat!»

Y sa mare més diria, si son cor deixás parlar.

Fins y tot sa remugona que li deya escarabat, troba qu'ara, amb sa gorreta y amb sos polvos perfumats, com que sia més persona, com qu'un poch haja mudat.

Y s'infantó ja no plora, ja content pareix qu'está, dins es brassos de sa mare calentet y agombolat.

Dins sa cambra tot sossega, par que hi duguen ditxa y pau ets alens d'aquella vida que tot just ha comensat.

Enguany no mos quexam de s'anyada. en general bastant bona. May manco.—C.

Capdellá, 10.—Enguany están determinats a tirá *el resto*, per celebrá ses festes anyals de la Mare de Deu del Carme y de Sant Urbá. S'olla gran anirá dins sa petita.

Hey haurá de tot y molt: funció solemne a l'esglesia, amb completes es vespre de sa revetla, y l'endemá ofici amb música; sermó des canonge Garau (que va essé un temps vicari nostro) y rosari es capvespre. Llavonsen un vedellet toreat, corregudes a So'n Claret; cucanyes, ball a la ma-lloquina, focs artificials y tant ne volguen de xéremies y fabiol y tamborino, y murta arreu, y vellanes y torró y tota la resta.

Sa música de Galilea també está aparaulada per venirhi a soná.

Lo'ndemá en bon divenres, altra festa a Sant Urbá: altá fumat y missa de tres, amb música, y sermó de s'Economo de Cauviá.

Y es capvespre, altres corregudes, y ball sa vetlada, fins qu'es péus de balladós y balladores en voldrán.

Diuen que vendrán tants y tants d'andritxols y cauvianencs a sa festa.

No pensava a advertí que també n'hi haurá d'aygo gelada y d'ensaymades y crespells.

Vos dic que será blau es festé. Y si gustau y no vos aturen altres feynes, desd'ara vos hi pou-deu tenir per convidats.—C.

Sa Pobra, 9.—Fins ara no pot pintá milló sa cuhita d'enguany, d'arrós, a s'Albufera.

Si no té soscayre, s'en cuhirá una cosa fora mida, d'arrós. Y diuen que será de molt bona calitat; tant bo com es de Valencia.

Llavó ja no mos mancará sino brou o tayades de pollastre, per fé arrossades bonés.

Y es quatre brins de safrá.—X.

Sineu, 8.—En es darrer mercat d'aquesta vila, han retgit es preus que aquí van: Bessó de metla, a 80 ptes. es quintá.

Aubércocs: de 20 a 22 ptes. id.

Blat: de 15 a 16 id. sa cortera.—Xexa: de 16 id. en amunt.—Ordí mallorquí de 9 a 9 y mitja.

—Civada mallorquina: de 7 a 8 id.

Monjétes de confit: a 5 y mitja sa barçella.—

Monjétes blanques: un poc més baratetes.—

Fesols: 5 a 5'25 id. Favas cuytores: poques y cares.—Còmunes, a 17 ptes. sa cortera.—Per bestia, a 16 y mitja o un poc manco.

Bastant concurrencia de gent esterna. Bon temps d'estiu, y soleyada a volé.—C.

Derrereries

—No'm sé esplicá (deya un forasté) es gran des-paix que ténen a Mallorca ses màquines de cosí.

—Molt senzill (responia un ciudadá): ¿no vetu vosté quanta gent entre noltros no més s'ocupa en *tayá sayos*?... Idó, en está tayats, llavó qualcú los ha de *cosí*.

—¡Ja u som desgraciada! (deya una senyora vé-ya): sa darrera dent que'm romania dins sa boca, m'es caiguda, menjant una figa fló: ¡y axó que sa figa era ben madura!

Y responia sa criada:

—¡Més madura devia essé sa dent!

MANUELA DE LOS HERREROS

LA VIDA

Poema agre-dois

¿Poema?

Bon parlar no costa res; Posemli bon nom: Poema.

I

D'esperit y de materia misterios apleg format un alé de vida exhala: neix en el mon un infant.

Dins la cambra tot s'anima, tot es goig, tot son espants:

—«Qu'es de mono!—¡Qu'es de guapo, just un angelet pintat!»—

No hi fa falta qualque véya que remuga tot baix-baix:

—No sé amb a quins uys el miren, els-a ténen entelats;

jo diria, si'm pensava que la gent no me menjás, qu'amb sa còrpora tan grossa, es bracet tan arrufats, ses cametes arronsades que no's volen estirar, si no fos per s'animeta, es just un escarabat qu'en terra caigut d'esquena patulla y no's pot girar.»

Ningú sab que diu sa véya, tothom fa son cap envant:

¿qu'en direm de sa mareta? ¿qu'en direm son cor si bat?

Això sols heu sabeu voltros, dones qu'heu tengut infants.

L'entretant, renta que renta, empolva qu'empolvarás; y s'infant plora que plora, no s'atura de plorar: pareix que del mon renéga antes d'haverlo tastat.

¡Pobre infant! més ploraries si sabésses lo que hi ha, lo que dona aquesta vida que tot just has comensat.

Valga'm Deu que no m'escoltes, valga que no m'entendrás; que si tu haguésses d'entendre lo que jo estig mermulant,

Diguen ara lo que vulguen esperits metalisats: tot naxement es alegre, tota mort causa un pesar, en riquesa y en miseria, en barraques y en palaus.

Neix infant de casa pobre; tal vegada no hi ha pá; tal vegada d'aquell dia ja se dolen fa mitx any; pero arriba, y sa rebuda no la hi fan dolenta may; amb brassos uberts el prenen, y sos pares etcisats, ja per res el donarien, si qualcú prèu li posás.

Mor un véy dins sa miseria; tal vegada el malanat p'es seus fills es una càrrega que no poren suportar; quant arriba la trist'hora, tots heu veuen amb esglay; a tot prèu aquella vida tots voldrien conservar; quant espira... tots se queden amb el cor desconsolat.

Per lo vist, aquesta vida de que sempre mos quexam, deu tenir qualque bon cayre, deu tenir qualque aferray!

COLA BERGEZ

per compondre y afegí, de fret en fret, tota casta d'objectes romputs o esmorrellats, ja sien de vidre, crestay, pedra marbre, alabastre o porcellana, com estatuetes, antiguedats, etc., etc. Tant vos adobarán aquests objectes, com poden comprarhi pots de dita cola, per adobarlos voltros metexos, a sa acreditada y ben coneguda tenda

LA BANDERA ESPAÑOLA
5-carré de Jovellanos-5

FÁBRICA DE CERÁMICA ARTÍSTICA
qu'ha feta resde en
MALLORCA MALLORQUINA DE LLAMBREIS METÁLICS

S'hi fan reproduccions de qualsevols exemplars d'algun mèrit y bellesa que se troben en aquesta illa; lo metex que objectes decoratius d'esquisit gust: columnes, jèrros y tésts per flors, jardineres, bustos moderns y variades figures modernistes.

Admet encàrrecs per fé anuncis de ratjoles, decoració de frontis, fatxadés y habitacions, y tot lo demés que correspon a n'aquest ram.

Tenda y despatx de LA ROQUETA

Carrer de Sant Miquel, n.º 27 y 29

FÁBRICA: a Son Espanyol

NICOLAU TICOULAT CIRUGIA-DENTISTA

Dentadures postisses, fetes y posades per un novell sistema que permet y facilita una pronuncia clara y roegar bé els aliments.

Orifica, empasta y extrèu caxals y dents, sense fer gens ni mica de mal.
Preus econòmics.

PASSEIG D'ES BORN

Entrada f'es carrer d'es Peraires, n.º 102

ALS SENYORS METGES

DIALYSÉS GOLAZ MEDICAMENTS VEGETALS GRANDIÓS ÈXIT

S'ENVIAN ELS FOLLETINS DE FRANC

ESCRIVINT A

J. ALDRICH G. { SANT PAU, 47
BARCELONA

FERRO-CARRILES DE MALLORA

Servey de trens de passatjers

De Palma a Manacor y Felanitx: a les 7'40 des mati; a les 2 y a les 6'25 des capvespre.
De Palma a Sa Pobla: 7'40 demati; 2'30 y 6'25 de capvespre.
De Manacor a Palma: 4 y 6'30 demati, y 5'15 de capvespre.
De Manacor a Felanitx y Sa Pobla: 6'30 demati y 5'15 de capvespre.
De Felanitx a Palma, Manacor y Sa Pobla: 6'40 demati; 12'15 y 5'25 de capvespre.
De Sa Pobla a Palma, Manacor y Felanitx: 6'55 demati; 1 y 5'25 de capvespre.

CORRÈUS AL INTERIOR

Surten cada dia en diligencia, per casi totes ses viles aon no hi passa es tren, devés les 2 des capvespre. Arriben a ciutat entre 7 y 8 des mati.

VAPORS-CORRÈUS

Partexen de Palma

A Barcelona: dimars, dijous y divenes: a les 6 de capvespre (directes) y diumenges a les 5 id. (via d'Alcudia).
A Valencia: dimecres a les 9 demati.
A Alicante: dissapte a les 6 de capvespre.
A Ervissa: dilluns a les 10 demati, dimecres a les 9 id. y dissapte a les 6 de capvespre.
A Mahó: dimars a les 6 de capvespre (directe) y dimecres a les 2 id. (via Alcudia).

Arriben a Palma

De Barcelona: dilluns, dimecres y dissapte, a les 7 demati (directe) y dijous a les 9 id. (via d'Alcudia).
De Valencia: divenes a les 10 demati.
D'Alicant: dimars a les 6 demati.
D'Ervissa: dimars a les 6 demati; dijous a les 2 de capvespre y divenes a les 9 demati.
De Mahó: dilluns a les 9 demati (via d'Alcudia) y dimars a les 6 demati (directe).

SENYÓS Y SENYORES

CIAP altre remey trobareu més segú per matà es cucs, ni tan bo de prende y que sia tan llèpol per infants, com es **XAROP VERMÍFUCO** que prepara En **SUREDA Y LLITERAS**.

PER curà de rèl sa tossina, per tení sempre fresca sa boca, agradable s'alè, y perque es fumadós no sien perjudicats p'es tabac, no trobareu res com emprà cada dia ses **PASTILLES SUREDA**.

SENSE sentí sa més petita molestia, fa desaparexe es calls y uys de poll, dexant es pèus qu'es un xalá es caminarhi, es **CALCIDA SUREDA**.

ES per demés dirvos, perque ja u sab tota Mallorca, que ses millós medecines, es més senzills y més complicats **aparatos**, es bragués més perfeccionats y es fins instruments de Cirugia més moderns y perfets, se troben a sa

Potecaria den SUREDA Y LLITERAS

Costa den BROSSA, n.º 9

PALMA DE MALLORCA

CASA GRANDIA

Hospedatge per Revds. Sacerdots y demés persones catòliques.—Berenar, dinar y sopar: **3 pessetes diaries**. S'hi admeten hostes permanents.—Carrer de Banys

Nous, 12, segon pis, 2.ª porta.—BARCELONA.

TEATRO MALLORQUÍ

ELS MOLTS ANYS A D. METROBI.
ES CORDÓ DE LA VILA MESTRE FORNARI
ELS GLOSADORS D'ALTRE TEMPS-ES CALSONS DE MESTRE LLUCH
SA PLAGUETA DES LLOGUÉS, ES BAUL DE MALÓ BANULA
ELS DOS MESTRES DE FUSTER

y altres pessas dramàtiques mallorquines, les trobareu a sa tenda den Mir-Cadena de Cort, número 11.

Vin blanc claret. Classe fina, selecta, a mitja pesseta es litro.—Unió, 53, (entrè es Mercat y es Born)
LA VINYA

GRAN TALLER d'Escultura Religiosa

JUSEP QUIXAL

Villarrol, 50.—BARCELONA.

Especialitat en imatges de fusta per esglesies. En aquest acreditat taller se trabaya indistintament es bronzo, es marbre, sa pedra y sa fusta, construintse estatuaria monumental, tot de bon gust artístic y en condicions molt ventajoses.

S'envien notes de preus, presupuestos y dibuxos gratis.—Ventes en gros y a la menuda.

LA CASA SOLICITA REPRESENTANTS

TRAMVIA DE PALMA A PORTO-PÍ

De sa Plassa den Coll y de la Glorieta, desde les 5 y mitja des mati fins a les 9 des vespre, surt un cotxo cada 15 minuts.

De Porto-Pí a Ciutat, de les 5 des mati fins a les 8'50 des vespre partexen dos cotxos cada 15 minuts.

Tot es trajecte: 25 cent. Al Terreno, 15 id. A Sta. Catalina, 10 id. Entre estacions, 10 id.

SERVICI TELEGRÁFIC PROVINCIAL

Estació uberta a totes hores: sa de Palma no més.

Estacions ubertes de dia: Mahó, Ciutadella, Ervissa y Sóller.

De servici limitat (9 a 12 mati y 2 a 7 capvespre): Alcudia, Artá, Felanitx, Inca, Manacor, Andraig, Sóller y sa d'Alaor (Menorca).
Semáforo: Bajoli (Menorca).

Perruqueria

SALÓ den LLUC ARBONA: a s'antiga plassa de ses Copinyes (ara de

Antoni Maura.) Higiénic y econòmic servey d'afeitá, fé la barba y tayá cabeyes, amb maquineta o tisora.—Perruques y postissos de tota casta, a gust y comodo de cada qual.

També hi trobareu pica de banys d'aigo dolça, freda, teba o calenta, si en está ja afeytats o tosos, vos voleu fé una rabetjada per tot el cós, que vos dexará nets com una plata. Cada bany, una pesseta, amb llensol pelut, per exugá.—¡Behaja sa netedat, per está una persona bona y sana!

SALÓ DEN LLUC

COPINYES (Antoni Maura) n.º 14.

Calçats de moda

Esmerada confecció

SABATERIA RATIER

Carré de sa Cadena de Cort, 7 y 9.

Venta de tabacs y efectes timbrats

Pis per llogá

N'hi ha un, molt espayós, en es carré des Sindicat (Capelleria) n.º 120: té un teatre amb algunes decoracions y moblatje de cadires y bancs, y al tres habitacions propies per posarhi taules de billar-cunya y dormitoris.—També están per llogá uns estudis (entresuelos) dins s'entrada n.º 124 d'aquell carré: tenen estable per una bistia y lloc per caruatje.—Allá metex vos ne darán raó.

Els molts anys

a

D. Metrobi

D'aquesta aplaudida y xistosa comedieta, acabada d'estampá fa pocs dies, n'hi ha exemplars per vendre a s'imprenta den J. Mir.—Cadena de Cort, n.º 11.

Präu del exemplá: 3 reals

Comprantne de 10 exemplars en amunt, se farà es 20 per cent de rebaxa.

Es suscritós a sa GAZETA DE MALLORCA la pòren adquirí per 2 reals.

Impr. den J. Mir.—Cadena de Cort, 11.

Es el mon penós destèrro,
es aspre y sech arenal;
vall de llágrimes amargues,
mar de fondos temporals;
pero té'l desèrt oasis,
y ports segurs té la mar;
esperanses el destèrro,
sol la solitaria vall:
y té la vida diades
plenes de goig y de pau,
y somnis color de rosa,
y dolces realidats,
y amor que tot heu anima,
lleva pes a n'es trebays,
endolceix ses amargures
y negres ombres desfá,
com es sol desfá ses boyres
des dies ennigulats.

Y axí, diguen lo que vulguen,
pessimistes materials:
Tota vida que comensa
junt'amb alegria va:
tota vida que s'acabá
deixa'l cor desconsolat.

II

Tan amunt jo m'enfilava
dins ses ditxes d'aquest mon,
que ja d'es cap me fugia
s'istoria de s'infantó:
y he pres tan llarga volada,
que quant des viatge torn,
ja'l me trob fet tot un homo,
tot un pollo com il faut.

¡Si sabésseu ses desditxes
que li anàren sempre en torn!

De barramet y cambretes
va passar fondes marors;
llavòrs va tenir sa rosa,
s'escarlantina, sa tos
coquelutxa, sa pigota,
cuchs y vértoles y golls;
y també una mald'uyada
de carácter briánós,
qu'en passàren oculistes
y metjes de cap de brot;
y un poch més el deixen cégo
un curadero famós
y una véya que curava
amb grums de sal y oracions
y amb una pomada feta
dins una closca de moix.

Amb tot això quedá llosco,
y encara que nou es molt,
va resoldre dur *quevedos*,
per pareixe més gomós:
y així'l trobam plé de goma
d'es cap fins a n'es talons.

Ja's batxiller prest acaba;
ja fuma puros de dos;
ja se pensa tenir barba,
y vist a bona claror,
devall es nas li fosquetja,
com si mascarada fos,
sa sombra des mostaxillo
que li apunta; té rahó:
per lo demés, si s'ho pensa,
son ets uys que li fan dos:
no hi ha més senyes de barba
un parey de granissons.

De garbo y figura's troba
desequilibrat de tot:
gira cap a ses botigues
es pèus com a fenyedors;
camina pegant orsades
y cada passa es un bot.

Aquella véya remuga,
qu'encara fresca p'el mon,
diu qu'un dia qu'el va veure
qu'anava a sa processó,
amb un frach nou que li feren
afavorit de faldons;

ses cames llargues y primes
com si fossen un bastó;
sa còrpora tan estreta,
no molt ampla d'espall-lons,
tan desgaltjat de brassos,
y tan aspre de contorns;
s'escarabat que va neixe
li va pareixe un llagost.
¡El dimoni de sa véya,
de veure animals per tot!

Pero lo pitjor d'es cuento,
ménos mal si cuento fos,
es que a s'esperit li arriben
de sa véya ses visions,
y mentres ell se figura
esser casí un Ciceron,
dins s'edat burral se troba
y heu fa ben coneixedor.

Xèrra com una cotorra;
se pensa entendre de tot,
y ja crits y manotades
com si ets altres fossen sorts.

Escriu cartes amoroses
y bravetja tot gojós,
de sa dotzena d'al-lotes
que per ell moren d'amor:
y jo sé de bona tinta,
encara que nou pregon,
que sol cohir carabasses
alláhont sembra melons.

(Acabarà dissapte qui ve.)